

Analiza materialelor, cursurilor, programelor și strategiilor de instruire privind investigarea exploatăării sexuale și abuzului sexual online a copiilor, disponibile judecătorilor și procurorilor în Republica Moldova

www.coe.int/children

Construim Europa
pentru și cu copiii

**Analiza materialelor, cursurilor,
programelor și strategiilor de instruire
privind investigarea exploatarei
sexuale și abuzului sexual online
a copiilor, disponibile judecătorilor
și procurorilor în Republica Moldova**

Autor:
Paul Chiosac

Ediția engleză:

Review of training materials, courses, programmes and strategies on investigation of online child sexual exploitation and abuse for judges and prosecutors in the Republic of Moldova

Opiniile exprimate în prezenta lucrare aparțin autorului și nu reflectă neapărat politica oficială a Consiliului European.

Toate drepturile sunt rezervate. Nicio parte a prezentei publicații nu poate fi tradusă, reprodusă sau transmisă, sub nicio formă sau prin niciun fel de mijloace, electronice (Internet etc.) sau mecanice, inclusiv fotocopiere, înregistrare sau orice sistem de stocare sau recuperare de informații, fără permisiunea prealabilă în scris a Direcției de Comunicare (F-67075 Strasbourg Cedex sau publishing@coe.int).

Toate cererile privind reproducerea sau traducerea integrală sau parțială a acestui document trebuie adresate Direcției Comunicări. Toate celelalte corespondențe referitoare la această publicație ar trebui să fie adresate Direcției Drepturile Copilului; children@coe.int.

Copertă și machetă: Foxtrot SRL

© Fotografie copertă: Imagine folosită sub licența Shutterstock.com

© Consiliul European, martie 2020

Analiza materialelor, cursurilor, programelor și strategiilor de instruire privind investigarea exploatării sexuale și abuzului sexual online a copiilor, disponibile judecătorilor și procurorilor în Republica Moldova

Text elaborat și folosit cu permisiunea Consiliului European. Această traducere neoficială este publicată în coordonare cu Consiliul European, dar cu responsabilitatea unică a traducătorului.

© Consiliul European, martie 2020

Acest raport a fost elaborat în cadrul proiectului „Protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzului sexual în Republica Moldova”

Notă

Prezenta revizuire a fost efectuată sub auspiciile Diviziei pentru Drepturile Copilului din cadrul Departamentului pentru Drepturile Copilului și Valorile Sportului al Consiliului Europei (CoE), în cadrul proiectului Consiliului Europei „Protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzului sexual în Republica Moldova”.

Lucrarea analizează materialele de instruire, programele și strategiile privind exploatarea sexuală și a abuzului sexual asupra copiilor comise în mediul online, disponibile pentru judecătorii și procurorii din Republica Moldova.

La pregătirea acestei revizuirii, au fost utilizate cadrul juridic relevant¹, programa de studiu a Institutului Național al Justiției și alte materiale și documente relevante. Concluziile revizuirii se bazează pe contribuțiile părților interesate, ale organizațiilor internaționale și ONG-urilor relevante, colectate în timpul unei misiuni de constatare, desfășurată în perioada 1–4 octombrie 2019² și a unui atelier de lucru organizat la 27 februarie 2020 în Chișinău.

Revizuirea a fost efectuată de către consultant internațional, **Paul Chiosac**, procuror în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (DIICOT) din România, în baza contribuției expertului național **Boris Talpă**, judecător la Judecătoria Criuleni și formator la Institutul Național al Justiției din Republica Moldova, precum și a echipei de proiect a Consiliul Europei.

1. A se vedea lista legilor relevante din Anexa 1 la prezenta revizuire.
2. A se vedea programul misiunii de constatare din Anexa 2 la prezentei revizuire.

Cuprins

NOTĂ	3
ABREVIERI	5
1. INTRODUCERE	6
a. Metodologie	6
b. Misiune de constatare	7
2. CERCETAREA/URMĂRIREA PENALĂ ȘI JUDECAREA CAZURILOR ESASOC: PROCURATURI ȘI INSTANȚE	9
3. CURSURI DE FORMARE, PROGRAME ȘI STRATEGII DISPONIBILE PENTRU FORMAREA INIȚIALĂ ȘI CONTINUĂ / DE SPECIALITATE PENTRU JUDECĂTORI ȘI PROCURORI	11
a. Cursuri de formare	11
b. Programe de formare	13
c. Strategii de formare	14
4. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	16
ANEXE	18

Abrevieri

Academia de poliție	Academia de poliție „Ștefan cel Mare”
BJJPD (OJJDP)	Biroul pentru justiție juvenilă și prevenirea delincvenței / Office of Juvenile Justice and Delinquency Prevention
BONUDC (UNODC)	Biroul ONU pentru Droguri și Criminalitate / United Nations Office on Drugs and Crime
AFAL (CEPOL)	Agenția Uniunii Europene pentru formare în aplicarea legii / European Union Agency for Law Enforcement Training
CNCDE (NCMEC)	Centrul național pentru copii dispăruți și exploatați / National Centre for Missing and Exploited Children
CNPAC	Centrul național de prevenire a abuzului față de copii
CoE	Consiliul Europei
CSJ	Curtea Supremă de Justiție
CMS	Consiliul Superior al Magistraturii
DICOT	Direcția pentru investigarea crimei organizate și terorismului
ESASC	Exploatarea sexuală și abuzul sexual asupra copiilor
ESASOC	Exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor
IGP	Inspectoratul General al Poliției
INJ	Institutul Național al Justiției din Republica Moldova
ISIC (ICAC)	Grupuri de lucru pentru combaterea infracțiunilor săvârșite pe internet împotriva copiilor / Internet Crimes Against Children Task Forces
La Strada	Asociația Obștească Centrul internațional „La Strada”
ONG	Organizație neguvernamentală
OSCE	Organizația pentru securitate și cooperare în Europa
PG	Procuratura Generală
REFJ (EJTN)	Rețeaua europeană de formare judiciară / European Judicial Training Network
SI	Sistem informațional
AINAS (SORNA)	Actul privind înregistrarea și notificarea agresiunilor sexuale / Sex Offender Registration and Notification Act
UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime

1. Introducere

Proiectul Consiliului Europei Protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzului sexual în Republica Moldova (octombrie 2018-martie 2020) este implementat în cadrul Planului de acțiune al Consiliului Europei pentru Republica Moldova (2017–2020). Acesta are ca scop sprijinirea Republicii Moldova la implementarea eficientă a Convenția Consiliului Europei privind Protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzurilor sexuale (Lanzarote Convention) și a întări răspunsul statului împotriva exploatării sexuale și a abuzului sexual asupra copiilor (ESASC). Proiectul are trei componente-cheie axate pe: 1) armonizarea cadrului legislativ și de politici; 2) îmbunătățirea capacităților profesioniștilor; și 3) creșterea nivelului de informare privind prevenirea și protecția copiilor împotriva ESASC.

În acest context, și în special pentru a contribui la îmbunătățirea abilităților și cunoștințelor profesioniștilor pentru a răspunde la exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor (ESASOC), în perioada octombrie 2019-februarie 2020 a fost efectuată o revizuire a materialelor de formare, a cursurilor, programelor și strategiilor disponibile pentru organele de poliție/de urmărire penală, procurorii și judecătorii din Republica Moldova. Revizuirii similare ale activităților de formare au fost efectuate în paralel și în alte țări, în cadrul proiectului Consiliului Europei Încetarea exploatării sexuale și abuzului sexual online asupra copiilor@Europa.

Prezentul raport se axează pe analiza cursurilor de formare, a programelor și strategiilor disponibile pentru procurori și judecători în Republica Moldova. Un raport separat acoperă aspectele relevante pentru organele de poliție/urmărire penală în Republica Moldova.

Prezenta revizuire are scopul de a acoperi următoarele subiecte:

- ▶ formare specializată privind ESASOC;
- ▶ formare în domeniul măsurilor specifice aplicabile înainte, în timpul și după finalizarea procesului judiciar pentru a asigura că victimele copii sunt sprijinite pe tot parcursul procesului: inclusiv prin intervierea prietenoasă a copiilor, folosirea unui limbaj accesibil copilului și adecvat vârstei acestuia, implicarea părinților/tutorilor/îngrijitorilor în procedură, metode nestandarde de a obține probe;
- ▶ organizarea de cursuri de formare specializate și regulate, de sprijin psihologic și a bunăstării pentru personal;
- ▶ cursuri de formare și informare privind cooperarea la nivel național și internațional.

a. METODOLOGIE

Ca punct de plecare pentru elaborarea metodologiei, un model de referință cu materiale de formare, programe și strategii internaționale existente la nivel internațional a fost elaborat și utilizat ca element de comparație, în raport cu care să se evalueze materialele de formare, programele și strategiile actuale disponibile pentru judecători și procurori în Republica Moldova. Modelul de referință a inclus prevederi de drept penal material și procesual relevante pentru cercetarea și urmărirea penală a ESASOC³.

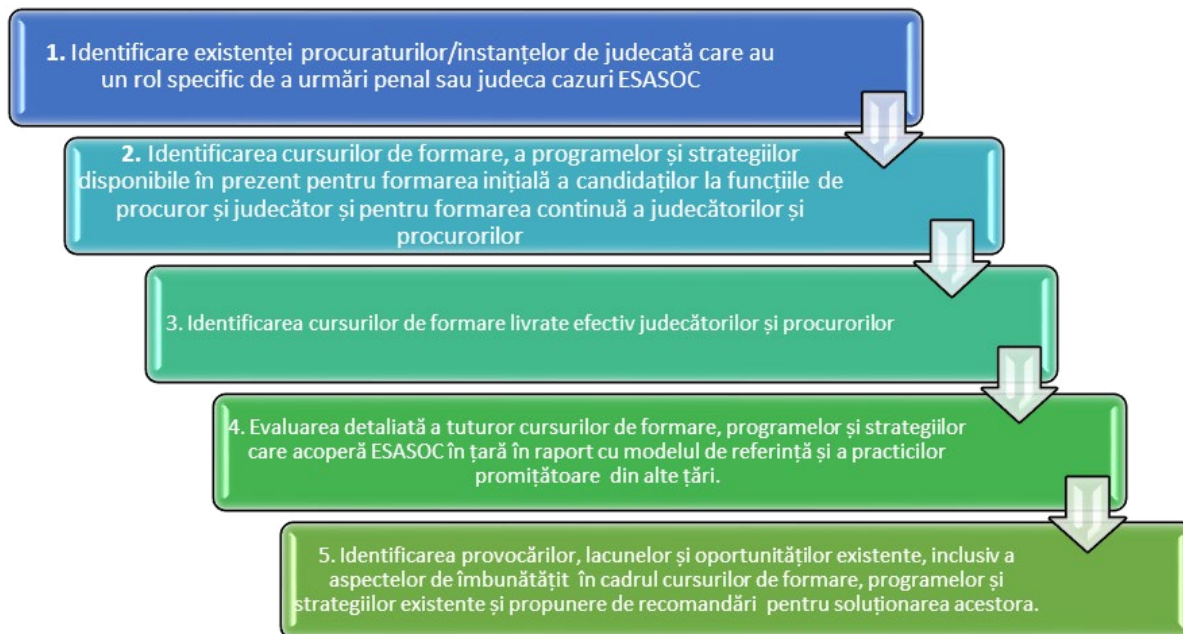
Metodologia a fost împărțită în etape separate (fig 01), concepute pentru a realiza următoarele:

1. Colectarea datelor la nivel național, de către un expert, cu scopul de a identifica trei domenii specifice legate de activitatea de formare, disponibilă și/sau organizată în domeniul ESASOC:
 - a. Cursuri de formare
 - b. Programe de formare
 - c. Strategii de formare
2. Colectarea datelor de către experți, inclusiv colectarea de materiale de la organizațiile naționale și internaționale relevante care activează în domenii relevante pentru ESASOC.
3. Cercetarea și analiza documentară, incluzând:

3. Pentru mai multe detalii vă rugăm să consultați Anexa 3 la prezenta revizuire.

- a. Evaluarea detaliată a tuturor activităților de formare, programelor și strategiilor, care acoperă ESASOC, identificate și disponibile în țară pentru judecători și procurori;
- b. Identificarea aspectelor de îmbunătățit din cadrul cursurilor de formare, programelor și strategiilor existente.

Fig. 1 – Schema metodologiei

b. MISIUNE DE CONSTATARE

Cursurile de formare, programele și strategiile disponibile, precum și necesitățile de formare pe aceste subiecte au fost explorate în timpul unei misiuni de constatare la Chișinău, Republica Moldova, efectuată în perioada 1–4 octombrie 2019, ca urmare a colectării de date de către expert la nivel național. În timpul misiunii de constatare au fost consultați reprezentanți ai următoarelor părți relevante și a fost explorat, în continuare, accesul judecătorilor și procurorilor la cursuri de formare sau furnizarea de cursuri de formare pentru judecători și procurori:

- ▶ Institutul Național al Justiției din Republica Moldova (INJ);
- ▶ Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova (MAI), inclusiv Academia de poliție „Ștefan cel Mare” (Academia de Poliție);
- ▶ Inspectoratul General al Poliției (IGP);
- ▶ Procuratura Generală (PG);
- ▶ Curtea Supremă de Justiție (CSJ);
- ▶ Discuții pe grupuri tematice cu avocați selectați, cu experiență în cazuri ESASC/ESASOC;
- ▶ Discuție tematică cu reprezentanți ai societății civile.⁴

În urma discuțiilor au rezultat următoarele constatări:

- ▶ **INJ** este singura instituție care are mandat și este competentă pentru a organiza cursuri de formare pentru judecători și procurori. În cadrul cursurilor sale existente, INJ oferă cursuri de formare inițială și continuă pe diferite componente care sunt relevante pentru cercetarea/urmărirea penală și judecarea cazurilor ESASOC, dar nici unul dintre cursurile de formare identificate nu abordează ESASOC ca subiect independent. INJ are facilități de formare de ultimă oră, în stare excelentă, care au fost renovate recent, cu finanțare de la donatori.
- ▶ Chiar dacă **MAI**, inclusiv Academia de Poliție și IGP, nu oferă nici un fel de formare pentru judecători și procurori, acestea contribuie, de la caz la caz, la livrarea cursurilor de formare de către INJ. De exemplu, șeful Direcției pentru protecția copilului din cadrul IGP este formator al INJ pe subiecte referitoare la cazurile de criminalitate informatică, inclusiv ESASOC.

4. Pentru mai multe detalii vă rugăm să consultați Programul misiunii de constatare din Anexa 2.

- ▶ **IGP** nu oferă formare profesională pentru judecători și procurori și nici odată nu au fost livrate cursuri de formare profesională comune/mixte pentru organele de poliție/urmărire penală, judecători și/sau procurori, deși o astfel de formare este considerată a fi importantă.
- ▶ **PG** a identificat abordări diferite de investigare și urmărire penală a ESASOC în țară și necesitatea de a le unifica pentru o practică consecventă. În plus, s-a recomandat să se stabilească judecători specializați care să se ocupe de cazurile ESASC și ESASOC. Au fost făcuți pași în acest sens în septembrie 2019, când a fost trimisă o cerere scrisă Consiliului Superior al Magistraturii (CSM). Cu toate acestea, nu a fost încă emisă nici o decizie în acest sens. În prezent, procurorii beneficiază de formare profesională de la INJ și de la Ambasada Statelor Unite în ceea ce privește traficul de ființe umane.
- ▶ Conform legislației naționale, judecătorii au un rol pasiv în cadrul procedurilor penale. Judecătorii **CSJ** au subliniat că decizia în cauzele penale depinde de suficiența probelor colectate și calitatea/legalitatea acțiunilor de urmărire penală efectuate în dosarul penal. În acest context, a fost subliniată în mod special necesitatea de a instrui procurorii și organe de poliție/urmărire penală privind rolul acestora și acțiunile pe care trebuie să le efectueze la etapa de începere a urmăririi penale, în special la audierea copiilor victime și la colectarea de probe. Judecătorii CSJ nu au beneficiat de nici un fel de cursuri de formare privind ESASOC. Chiar dacă nu este prevăzut de lege, judecătorii sunt specializați în examinarea cauzelor care implică copii în urma unei decizii interne a CSM⁵.
- ▶ **Avocații** consultați au subliniat că judecătorii și procurorii continuă să aibă dificultăți în a înțelege componenta online a infracțiunilor. Există încă o confuzie între infracțiunile offline și online, cu tendința de a respinge rapoartele⁶ care nu implică contact fizic. În plus, din discuții a apărut și necesitatea instruirii judecătorilor și procurorilor în domeniul psihologiei copilului. De asemenea, s-a constatat la unele victime ale ESASOC necesitatea de a depăși bariere lingvistice (pentru că nu toate vorbesc limba română) și probleme de acces la justiție din motive de sărăcie. Mai mult ca atât, victimele trebuie să lupte cu prejudecata puternică din cadrul sistemului de justiție, mărturiile lor fiind puse la îndoială (nu spun adevărul, exagerează, sau sunt de vină pentru ceea ce s-a întâmplat).
- ▶ În timpul misiunii de constatare toți interlocutorii au declarat necesitatea unei formări comune pentru toți profesioniștii care au un rol în cercetarea/urmărirea penală și judecarea cauzelor ESASOC, pentru a avea o înțelegere comună a procedurilor care trebuie urmate. Deși există un acord între INJ și Academia de Poliție pentru pregătire interdisciplinară, până în prezent nu a fost efectuată nici o sesiune de instruire comună a organelor de poliție/urmărire penală, judecătorilor și procurorilor.

5. Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii privind desemnarea judecătorilor în vederea specializării pentru examinarea cauzelor cu implicarea minorilor nr. 279/13 din 11.04.2013.

6. În conformitate cu art. 280 alin. 1 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14.03.2003 „În cazul în care există suficiente probe că infracțiunea a fost săvârșită de o anumită persoană, organul de urmărire penală întocmește un raport cu propunerea de a pune persoana respectivă sub învinuire. Raportul cu materialele cauzei se înaintează procurorului”.

2. Cercetarea/urmărirea penală și judecarea cazurilor ESASOC: procuraturi și instanțe

Pentru a evalua necesitățile de instruire în domeniul ESASOC, au fost identificate instanțele de judecată și procuraturile, care au responsabilitatea de a judeca și, respectiv, cerceta/urmări penal ESASOC.

Nu există procuraturi sau instanțe de judecată specializate în cercetarea/urmărirea penală sau judecarea cazurilor ESASOC. Rolul de a investiga aceste cazuri este responsabilitatea ofițerilor de urmărire penală, care lucrează în colaborare cu și sub coordonarea procurorilor⁷. Conform unui ordin al Procurorului General⁸, fiecare procuratură trebuie să desemneze printr-un ordin intern procurorul(ii), care să fie responsabil(i) de conducerea urmăririi penale în cazurile care implică copii. În același timp, există o Procuratură specializată în combaterea criminalității organizate și cauze speciale, care are **un Birou special pentru combaterea traficului de persoane și investigarea crimelor cibernetice** în cadrul Secției de conducere a urmăririlor penale. Procurorii din cadrul acestui Birou conduc urmărirea penală și reprezintă acuzarea în instanța de judecată în cazurile ESASOC. În plus, **un birou dedicat din cadrul Procuraturii Municipiului Chișinău**, are misiunea de a se ocupa de infracțiuni de trafic de ființe umane și infracțiuni informatice. Procurorii din cadrul acestui birou, se ocupă de cazurile de criminalitate informatică, inclusiv ESASOC, care au loc în orașul Chișinău. Aceștia pot solicita asistență de la procuratura specializată, sau pot transfera acestora pentru investigații cazuri mai ample și mai complicate din punct de vedere tehnic. Cu toate acestea, legea nu definește clar cazurile care sunt investigate de procurorii din procuraturile teritoriale și cele care revin procuraturii specializate. În plus, Procuratura Generală are **o Secție specială** care se ocupă **de tehnologii informaționale și combaterea crimelor cibernetice** în cadrul Direcției Urmărire Penală și Criminalistică. Această secție este responsabilă de generalizarea și unificarea practicii în domeniu precum și, în baza ordinului Procurorului General, să conducă, să exercite urmărirea penală și să reprezinte acuzarea în instanța de judecată în anumite cazuri, inclusiv cazuri ESASOC.

Judecarea cazurilor ESASOC ar trebui să fie în responsabilitatea judecătorilor specializați în cazurile care implică copii și/sau specializați în cauze penale. Legislația națională nu prevede specializarea obligatorie în cazurile în care sunt implicați copii. Cu toate acestea, în conformitate cu hotărârea CSM privind judecătorii specializați pentru cazurile care implică minori⁹, ar trebui să existe cel puțin un judecător specializat pe cazurile în care sunt implicați copii (infractori, victime, martori) în fiecare instanță, indiferent dacă natura cazurilor este civilă, penală sau administrativă. În plus, decizia CSM prevede criteriile de selecție specifice pentru această categorie de judecători, inclusiv un minim de 5 ani experiență în calitate de judecător și, de preferință, având cunoștințe în domeniul psihologiei și pedagogiei¹⁰.

Au existat, de asemenea, mai multe încercări de a realiza o specializare a judecătorilor în cauze penale, civile și administrative, dar acest obiectiv nu a fost încă atins. Singurele instanțe care au

7. În Republica Moldova sunt 44 procuraturi teritoriale. Potrivit raportului de activitate al Procuraturii Generale pentru 2018, au existat 525 de posturi de procuror în aceste procuraturi, dintre care erau ocupate 469.

8. Ordinul Procurorului General nr. 808 din 07.09.2010 privind sarcinile procuraturii în cauzele cu minorii.

9. Idem, vezi nota de subsol 5.

10. În urma unei reorganizări recente a instanțelor din Republica Moldova, există 15 judecătorii de primă instanță, cu un total de 321 de judecători. Sentințele pronunțate de aceste instanțe pot fi atacate în fața a patru curți de apel, cu un total de 87 de judecători. Conform Hotărârii nr. 219 din 05.03.2013 a Consiliului Superior al Magistraturii, pentru prima dată, 62 de judecători au fost desemnați să lucreze pe cazurile care implică copii (infractori, victime, martori). Lista a fost actualizată de mai multe ori și în ianuarie 2018, pe listă erau nominalizați 71 de judecători.

judcători specializați în cauze penale și judecători specializați în alte cazuri sunt cele din Chișinău (38 de judecători în cauze penale), Bălți, Strășeni, Orhei și Ungheni. În toate celelalte instanțe, judecătorii se ocupă de cauze penale, civile și administrative, fără deosebire și fără specializare.

Din cauza lipsei specializărilor, este posibil ca mulți judecători și procurori să fie implicați în urmărirea penală și judecarea cazurilor ESASOC. Din cifrele disponibile, se poate estima că nevoile de formare pentru cazuri ESASOC ar viza aproximativ 469 procurori și un număr de minimum 158 de judecători – 71 specializați în cazuri cu copii și 87 de la curțile de apel.

3. Cursuri de formare, programe și strategii disponibile pentru formarea inițială și continuă / de specialitate pentru judecători și procurori

Au fost analizate atât formarea inițială cât și cea continuă disponibile pentru candidații la funcția de judecător și procuror, precum și pentru toți procurorii și judecătorii specializați în cauze penale, pentru a explora materialele disponibile în prezent, care au ca subiect ESASOC, cât și strategiile de formare profesională. Secțiunile de mai jos încep cu identificarea furnizorilor de formare, urmată de o analiză a materialelor, cursurilor, programelor și strategiilor identificate.

a. CURSURI DE FORMARE

INJ este singura instituție din Republica Moldova, responsabilă pentru formarea profesională a judecătorilor și procurorilor¹¹. INJ asigură formarea inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror, precum și formarea continuă pentru judecătorii și procurorii în funcție, grefierii instanțelor de judecată, asistenții judiciari, șefii de cancelarii ale instanțelor de judecată, consultanții procurorilor, ofițerii de probațiune, avocații implicați în asistență juridică garantată de stat aflați în funcție; și în condițiile prevăzute de lege, formarea inițială și continuă pentru alte persoane care fac parte din sistemul judiciar.

Formarea inițială a procurorilor și judecătorilor include 18 luni de instruire asigurate de către INJ. Curriculum de formare include infracțiuni tematice legate de viața sexuală; totuși, aceasta nu vizează în mod specific ESASOC. În acest context, există 20 de ore dedicate *Investigării infracțiunilor privind viața sexuală* și 20 de ore dedicate *Investigării infracțiunilor contra familiei și minorilor*, în cadrul formării procurorilor, respectiv 24 de ore dedicate *Procedurilor judiciare în cazurile de infracțiuni contra vieții sexuale* și 24 de ore dedicate *Procedurilor judiciare în cazurile de infracțiuni împotriva familiei și a copiilor*, în cadrul formării judecătorilor.

Fiecare curs de formare este împărțit în următoarele secțiuni:

- ▶ Caracterizarea generală a infracțiunilor *contra vieții sexuale/familiei și copiilor*.
- ▶ Tipurile infracțiunilor *contra vieții sexuale / familiei și copiilor*.
- ▶ Metodologia întocmirii actelor procedural penale specifice în cadrul investigării infracțiunilor *contra vieții sexuale / familiei și copiilor*.
- ▶ Particularitățile cercetării la fața locului în cazul infracțiunilor *contra vieții sexuale / familiei și copiilor*.
- ▶ Examinarea plângerilor și inițierea urmăririi penale în cazul infracțiunilor *contra vieții sexuale / familiei și copiilor*.
- ▶ Acțiunile de urmărire penală care nu suferă amânare în cazul cercetării în cercetării infracțiunilor *contra vieții sexuale / familiei și copiilor*.
- ▶ Disponerea expertizei în cazul cercetării infracțiunilor *împotriva vieții sexuale / familiei și copiilor* aflate în anchetă.
- ▶ Tactica audierii martorilor/părții vătămate în cazul cercetării infracțiunilor *împotriva vieții sexuale / familiei și copiilor*. Audierea bănuیتului, învinuitului în cazul cercetării infracțiunilor *împotriva vieții sexuale / familiei și copiilor*. Punerea sub învinuire și terminarea urmăririi penale.

11. Legea cu privire la Institutul Național al Justiției nr. 152 din 08.06.2006.

Aceste module de formare includ subiecte relevante pentru ESASOC și sunt structurate în două categorii de infracțiuni, în conformitate cu Codul penal al Republicii Moldova: Infracțiuni contra familiei și a minorilor și infracțiuni contra vieții sexuale. În plus, există 3 ore dedicate *Probatoriul infracțiunilor comise în sfera informației computerizate*, în cadrul modulului numit *Metodica investigării infracțiunilor informatice și în domeniul telecomunicațiilor*.

Chiar dacă programele cursurilor de formare inițială nu abordează în mod specific un subiect privind ESASOC, acestea rezolvă acest subiect într-o serie de seminare diferite, din unghiuri diferite.

Pe de o parte, trebuie remarcat faptul că, pentru ca o instruire să fie eficientă, ESASOC nu trebuie predată neapărat ca un subiect separat pentru candidații la funcția de procuror/judecător. Având în vedere că candidații se află în procesul inițial de dobândire a cunoștințelor de specialitate și abilităților practice de lucru, ar putea fi chiar dificil pentru ei să înțeleagă toate detaliile în gestionarea cazurilor ESASOC.

Pe de altă parte, un curs separat privind ESASOC ar fi un avantaj pentru formarea inițială în cadrul INJ. În acest fel, candidații ar putea primi informații complete, cuprinzătoare și structurate pe această temă într-un mod mai sistematic.

În ambele cazuri, ar trebui să fie disponibilă o formă mai avansată de formare, care să răspundă necesităților și dorințelor de specializare și care să completeze competențele dobândite pe parcursul formării inițiale.

Formarea continuă a judecătorilor și procurorilor aflați în funcție

INJ organizează formarea continuă a judecătorilor și procurorilor, pe baza planurilor de studiu, denumite module, aprobate anual de Consiliul INJ.

Judecătorii și procurorii aflați în funcție sunt obligați să urmeze cel puțin 40 de ore de studiu pe an, din care 24 de ore trebuie să fie cursuri de studii specializate¹². Curriculum de formare continuă a judecătorilor și procurorilor aflați în funcție este elaborat pe baza cererilor primite de la judecătorii și procurorii în funcție, propunerile înaintate de CSM și de către Consiliul Superior al Procurorilor¹³.

În general, cadrul juridic¹⁴ permite judecătorilor și procurorilor să aleagă subiectele în care au nevoie de instruire suplimentară. Activitățile incluse în planurile de studii sunt integrate în sistemul informațional (SI) al INJ. Judecătorii și procurorii au acces direct și personal la SI al INJ, având dreptul de a alege cursurile de care sunt interesați a aplica online și a urma 40 până la 80 ore de instruire pe an, cu condiția disponibilității acestor instruiți. După absolvirea cursurilor de instruire, fiecare participant primește, prin intermediul SI al INJ, un certificat de participare generat electronic, care specifică numărul de ore de studiu. Cu toate acestea, **nu sunt disponibile date statistice care să documenteze dacă judecătorii și procurorii specializați din cadrul procuraturii specializate urmează cursurile de formare dedicate ESASOC**. În plus, INJ, în colaborare cu partenerii de dezvoltare, organizează școli tematice (primăvara/vara/toamna/iarna) cu o durată de 2–5 zile, în funcție de tema relevantă identificată. Cursurile de formare au loc, de obicei, în afara INJ, în țară sau în străinătate, activitatea de formare este inclusă în SI, iar participanții primesc certificate.

Activitatea de formare profesională continuă este organizată și asigurată de personalul administrativ al INJ și de către directorii de module¹⁵, cu implicarea formatorilor INJ, a practicienilor aleși dintre judecători, procurori, profesori, precum și alți specialiști naționali și străini, care lucrează în domenii care fac obiectul activităților de formare continuă. Pe lângă formatorii deja incluși în rețeaua INJ, la cursurile de studiu sunt invitați, uneori, experți din anumite domenii.

În urma unei analize detaliate a cursurilor organizate de INJ, s-a identificat că curriculum INJ privind formarea continuă este împărțită în module, fiecare incluzând mai multe cursuri sau seminarii de 1 sau 2 zile. Modulul privind „Criminalitatea informatică” include o instruire de două zile pe tema „Metode și tactici de investigare și judecare a infracțiunilor săvârșite asupra copiilor cu utilizarea tehnologiilor informaționale”. Acest curs de formare tratează în principal cazurile ESASOC. În plus, modulul privind „Aspecte ale dreptului penal și de

12. Pentru mai multe detalii a se vedea articolul 19 din Legea cu privire la Institutul Național al Justiției.

13. Regulament privind formarea profesională continuă a judecătorilor și procurorilor, greferilor, asistenților judiciari, șefilor secretariatelor instanțelor de judecată, consultanților procurorilor, consilierilor de probațiune, avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat, nr. 7/4 din 30.08.2017.

14. Ibidem.

15. Atribuțiile directorului de modul includ analiza necesităților de formare continuă a beneficiarilor INJ în ce privește aspectele de competență, elaborarea activităților în modulul administrat și participarea la elaborarea Planului de formare continuă, identificarea și propunerea formatorilor pentru participarea la activitățile modulului, elaborarea programei modulului, asigurând managementul calității în procesul educațional în cadrul modulului administrat de acesta, etc.

procedură penală” include un curs de două zile pe tema „Cercetarea și urmărirea penală a infracțiunilor privind viața sexuală”, care tratează de asemenea ESASOC.

În ultimii trei ani, INJ a organizat mai multe cursuri de instruire legate de ESASOC¹⁶ în colaborare cu diferiți parteneri. Principalii parteneri în acest sens includ organizațiile internaționale și ale societății civile, în special Misiunea Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa în Republica Moldova (OSCE), Ambasada Statelor Unite ale Americii, Centrul Internațional „La Strada” și Centrul Național de Prevenire a Abuzului asupra Copiilor (CNPAC). Începând cu 2017, au fost identificate cel puțin 6 cursuri de formare relevante pentru ESASOC, privind inclusiv criminalitatea informatică și abuzurile sexuale asupra copiilor, cu aproximativ 348 de participanți (judecători și procurori). În plus, în 2019 a fost implementat cursul online HELP privind justiția în interesul copilului, de către Consiliul Europei în colaborare cu INJ. Cursul on-line tratează drepturile copilului victimă, fiind relevant și pentru investigarea și judecarea ESASOC, fiind disponibil în mod liber pentru public, prin intermediul platformei HELP și ca parte a platformei online proprii (ILIAS) a INJ.

Majoritatea cursurilor de formare identificate nu se axează pe ESASOC. Unele acoperă partea de ESASC, în conformitate cu capitolul din Codul penal privind infracțiuni contra familiei și minorilor, unele abordează infracțiuni contra vieții sexuale, prevăzute în capitolul IV din Codul penal, în timp ce unele conțin informații utile cu privire la modul de abordare a infracțiunilor informatice care sunt comune pentru orice infracțiuni online.

Cursurile de formare continuă, care abordează investigarea și judecarea ESASC/ESASOC, sunt organizate prin diferite metode, în special prin prezentări power point, inclusiv media (secvențe și video), analiza practicii judiciare și problemele care apar în timpul urmării penale, simulări ale acțiunilor de urmărire penală (de exemplu, cercetarea la locul infracțiunii sau percheziția la domiciliu, cu scopul de a identifica și ridica sistemele informatice și suporturile electronice de informații etc.). Din păcate, nu a fost posibilă evaluarea în detaliu a materialelor de instruire, deoarece materialele puse la dispoziție în scopul analizei au fost în principal diapozitive.

Ca concluzie generală, poate fi menționat că formarea profesională privind ESASOC printr-o varietate de cursuri de formare diferite, care sunt organizate de diferiți furnizori de formare, ar putea crea discrepanțe, discontinuități și ar putea avea ca rezultat diferite abordări având în vedere că formatorii pot fi diferiți și nu există materiale de formare uniforme. Prin urmare, ar fi de recomandat să se stabilească un curs specific, dedicat ESASOC, ceea ce ar asigura o abordare cuprinzătoare și structurată a acestui subiect.

În plus, ar fi necesar să se monitorizeze dacă judecătorii și procurorii specializați de la procuratura specializată primesc și solicită cursuri de formare dedicate ESASOC (în mod regulat sau chiar o singură dată), având în vedere că în prezent nu există date statistice privind participarea acestora.

b. PROGRAME DE FORMARE

Chiar dacă în Republica Moldova în ultimii ani au fost efectuate multe sesiuni de formare legate de ESASOC¹⁷, în timpul cercetării documentare și misiunii de constatare, nu a fost identificat nici un program de formare specific pentru ESASOC. Spre deosebire de cursurile individuale puse în aplicare pe o bază ad-hoc sau ca parte a altor module de formare, un program de formare ar fi o activitate de formare pe termen lung, cu obiective pe termen lung, care ar cuprinde o serie de cursuri cu durată și costuri flexibile alocate pentru aplicare.

Un program eficient de formare ar urma să includă mai multe componente¹⁸ și să fie elaborat în mai multe etape. În primul rând, trebuie stabilite nevoile de formare: care este rezultatul dorit; care este diferența dintre obiectivul cursului și capacitățile reale ale instituției de formare și abilitățile grupurilor-țintă care urmează să fie instruiți? În conformitate cu evaluarea efectuată pentru cursul de formare, trebuie stabilite obiectivele formării, elaborate materialele de instruire, livrat cursul, obținută reacția („feedback”) și aplicate îmbunătățirile. Prezența revizuire a cursurilor de formare este primul pas în evaluare a necesităților judecătorilor și procurorilor

16. Pentru mai multe detalii, a se vedea lista de legi relevante din Anexa 4 la prezenta analiză.

17. A se vedea Anexa 4 pentru mai multe detalii.

18. În general, un program de formare privind ESASOC ar trebui să includă cel puțin: dreptul penal național privind ESASOC; elementele infracționale pentru fiecare infracțiune prevăzută de lege; indicații privind ceea ce trebuie dovedit; probe scrise și probe digitale, care de obicei sunt găsite și folosite în astfel de cazuri; colectarea probelor digitale și criminalistice de la locul infracțiunii; modul în care probele sunt folosite pentru a dovedi infracțiunea și modul în care acestea sunt folosite pentru a atribui infracțiunea făptuitorului; studii de caz naționale și internaționale; efectele traumelor asupra comportamentului victimelor și modul în care acestea pot influența cooperarea victimelor sau interacțiunea acestora cu organele de drept; la ce întrebări ar trebui să răspundă victima și modul în care ar trebui să se desfășoare audierea, pentru a evita audierea repetată; probleme psihologice legate de ESASOC, inclusiv modul în care acestea pot afecta profesioniștii care lucrează asupra cazurilor; proceduri de cooperare internațională; posibilități și limite tehnice; fluxurile de bani în ESASOC motivate financiar; utilizarea criptomonedelor și a piețelor negre pentru a cumpăra și vinde materiale ESASC; etc. A se vedea Anexa 3 pentru modelul de referință elaborat pentru analiză.

din Republica Moldova privind ESASOC și construirea unui program de formare durabil și mai cuprinzător cu organizatorii naționali de instruire.

Nici unul dintre cursurile de formare identificate referitoare la ESASOC nu s-a bazat pe un pachet de materiale de curs pe această temă, complet și aprobat. Aceasta a fost o provocare în absența unor obiective de formare sistematice cu privire la ESASOC și a varietății de formatori utilizați. Procuratura Generală a exprimat necesitatea de a unifica diferitele abordări ale cercetării și urmării penale a ESASOC în țară. În acest context, a fost elaborat „Ghidul privind investigarea infracțiunilor de abuz sexual online asupra copiilor”, care este în faza de aprobare și se estimează că va fi gata în aprilie 2020. Ghidul va stabili o metodologie obligatorie atât pentru procurori cât și pentru ofițerii de urmărire penală cu privire la ESASOC și va fi implementat prin cursuri de formare în colaborare cu organizații neguvernamentale (ONG-uri) și donatori. Ghidul va ține cont de proiectul recent de modificare a legislației referitoare la infracțiunile cu caracter sexual.

În plus, într-un efort de unificare a practicii și răspunsului la ESASOC la nivel european, un modul de formare cuprinzător și flexibil este în curs de a fi elaborat și testat de către Consiliul Europei în cadrul proiectului regional al acestuia pentru a înceta exploatarea sexuală și abuzul online asupra copiilor@Europa¹⁹. Acest modul de formare vizează ofițerii de urmărire penală, procurorii și judecătorii și include 4 module practice și de formare privind ESASOC:

1. Legea penală materială și procedurală relevantă ESASOC;
2. Cercetarea și urmărirea penală: Cercetarea proactivă a ESASOC;
3. Cercetarea și urmărirea penală: Cercetarea reactivă a ESASOC;
4. Drepturile victimelor: Protejarea copilului victimă sau martor pe tot parcursul procesului penal.

Modulele vor fi testate pe parcursul mai multor ateliere de lucru în Armenia, Azerbaidjan și Ucraina și vor fi îmbunătățite în continuare în baza reacțiilor primite de la participanți. Implementarea pilot a cursului de formare în colaborare cu părțile relevante din Republica Moldova va fi luată în considerare în faza a II-a a proiectului în 2020–2021. În combinație cu inițiative de formare și cu elaborarea materialelor planificate și deja finalizate la nivel local, standardele comune europene de formare privind ESASOC ar putea contribui în continuare la consolidarea unei abordări durabile a formării privind ESASOC în țară.

c. STRATEGII DE FORMARE

O strategie de formare merge dincolo de un program de formare prin aceea că aceasta este un plan pentru dezvoltarea viitoare a personalului și este adesea furnizată prin diferite niveluri de instruire (introductiv, intermediar și avansat), acționând pentru obținerea unui obiectiv de competențe stabilit. Strategiile de formare trebuie să includă diferite tipuri de predare: clasă, mentorat, cursuri online, profiluri de dezvoltare personală etc. O strategie de formare condusă eficient va încuraja dezvoltarea personalului, satisfacția la locul de muncă și, în cele din urmă, retenția personalului.

În timpul cercetării documentare și misiunii de constatare nu a fost identificată nici o strategie de formare specifică ESASOC pentru judecători și procurori.

Cu toate acestea, INJ a adoptat Planul strategic și Planul de acțiuni 2017–2020, care afirmă voința și necesitatea de a adapta programele de formare și materialele de instruire la necesitățile beneficiarilor INJ. În document, se afirmă că metodologia de determinare a necesităților de formare continuă ia în considerare recomandările făcute de experți în urma analizei programelor de formare continuă, propunerile de teme făcute de partenerii de dezvoltare și formatul de formare continuă și domeniile prioritare care rezultă din documentele strategice și conexe activității INJ, împreună cu propunerile autorităților naționale²⁰.

Același document prevede că una dintre principalele preocupări ale INJ în viitor este de a pune la dispoziție materiale de formare de cea mai bună calitate pentru judecători și procurori, care să acopere necesitățile de formare apărute, în cele mai bune condiții²¹. De asemenea, în conformitate cu planul de acțiune al INJ, anul 2020 este termenul limită pentru completarea bibliotecii cu cursuri/materiale care să fie postate pe platforma ILIAS, inclusiv cele achiziționate, adaptate sau primite de la parteneri²².

O bibliotecă on-line (WIKI) este un instrument eficient pentru profesioniști, în special în cazurile în care aceștia nu au beneficiat de o formare de specialitate. Multe țări și organisme internaționale folosesc astfel de arhive

19. Pentru mai multe detalii, a se vedea <https://www.coe.int/en/web/cybercrime/endocsea-europe>

20. Planul Strategic al INJ 2017–2020, Capitolul 2 – FORMARE CONTINUĂ, art. 2.1.

21. Planul Strategic al INJ 2017–2020, Capitolul 2 – FORMARE CONTINUĂ, art. 2.3.

22. Planul Strategic al INJ 2017–2020, pagina 42 – nr. A 7.2.

pentru profesioniștii din justiție (Biroul ONU pentru Droguri și Criminalitate (BONUDC), CoE, Agenția Uniunii Europene pentru formare în aplicarea legii (AFAL), Rețeaua europeană de formare judiciară (REFJ)). În România, DIICOT și-a creat propria platformă online cu un forum pentru discuții profesionale și o bibliotecă digitală cu proceduri de urmat, articole, webinarii, cele mai bune practici, ghiduri, link-uri către site-uri naționale și internaționale relevante etc. Resursele sunt accesibile cu numele de utilizator și parola și numai din rețeaua internă a DIICOT.

Activitatea de formare a formatorilor (FF) este una din atribuțiile de bază ale INJ, prevăzută în Statutul acestuia²³. Activitatea FF este axată pe educația teoretică și practică a profesorilor utilizând tehnologii didactice moderne, tehnici educaționale moderne, interactive și participative și tehnologii informaționale. INJ este interesat să implice formatorii în diverse activități internaționale, promovând astfel utilizarea experienței internaționale în scopul formării profesionale a beneficiarilor INJ. Cu toate acestea, nu au fost identificate cursuri FF specializate privind ESASOC care să fie livrate în mod regulat pentru a asigura o abordare cuprinzătoare și uniformă a tuturor activităților de formare livrate pe acest subiect. În acest context, ar fi recomandat pentru INJ să continue îmbunătățirea capacității proprii de planificare și livrare a FF privind ESASOC și să conducă la elaborarea unor programe de formare elaborate mai degrabă cu sprijinul partenerilor, decât să depindă de interesele de instruire ale donatorilor și finanțarea unor cursuri specifice.

De îmbunătățirea relațiilor dintre toate părțile interesate ar beneficia, fără îndoială, victimele și ar simplifica modul în care acestea sunt protejate și susținute. De asemenea, cooperarea dintre sectorul public și cel privat s-a dovedit a fi extrem de benefică în întreaga lume. Acesta a fost cazul și în Republica Moldova, multe inițiative de instruire ESASOC fiind implementate de ONG-uri în trecut. O mai bună coordonare, sub conducerea unei instituții publice, cu obiectivele stabilite de comun acord ar îmbunătăți în continuare impactul acestor inițiative. Mai jos sunt date câteva exemple de bune practici din S.U.A. de parteneriate public-privat, coordonate cu succes:

- ▶ Grupurile de lucru pentru combaterea infracțiunilor săvârșite pe internet împotriva copiilor (ISIC sau ICAC în versiunea engleză): Grup de lucru inițiat de către Biroul de justiție juvenilă și de prevenire a delincvenței juvenile (BJJPD/OJJDP – versiunea engleză) al Departamentului de Justiție al Statelor Unite în 1998. Obiectivele sale principale sunt de a oferi agențiilor de aplicare a legii, de la nivel statal și cel local, instrumentele necesare pentru a preveni infracțiunile împotriva copiilor de pe Internet, prin încurajarea cooperării multi-jurisdicționale, precum și educarea agenților de aplicare a legii, a părinților și profesorilor. Obiectivele grupurilor de lucru ISIC/ICAC includ depistarea distribuitorii de pornografie infantilă pe Internet, transmisă online sau solicitată online și distribuită prin intermediul altor canale și prinderea prădătorilor sexuali care angajează victime pe internet prin camere de chat, forumuri și alte metode. În prezent, 50 de state din SUA participă la ISIC/ICAC.
- ▶ Centrul național pentru copii dispăruți și exploatați (CNCDE): ONG finanțat în principal de către Departamentul de Justiție al Statelor Unite, CNCDE acționează ca un centru de informare și resurse pentru părinți, copii, agențiile de aplicare a legii, școli și comunități pentru a ajuta la localizarea copiilor dispăruți și sensibilizarea publicului cu privire la modalitățile de prevenire a răpirii copiilor, abuzului sexual asupra copiilor și a pornografiei infantile. John Walsh, Noreen Gosch și alții au susținut înființarea centrului, ca urmare a frustrării produse de lipsa de resurse și de coordonare la nivel național între organele de aplicare a legii și alte agenții guvernamentale.
- ▶ Parteneriate între sectorul privat și guvern: Stabilirea de relații între companii relevante (furnizori de servicii de Internet, social media etc.) și ONG-uri, atât în mod independent, cât și ca urmare a unor cerințe legale. Relațiile și standardele conexe facilitează notificarea unei activități posibil infracționale către organele de aplicare a legii. În plus, cu un proces juridic adecvat, organele de aplicare a legii pot înțelege datele captate, stocate și care pot fi recuperate ca probe în cursul normal al practicilor de afaceri.
- ▶ Înregistrarea infractorilor sexuali: Un exemplu, la nivel federal, este Actul privind înregistrarea și notificarea infractorilor sexuali (AINAS), care este Titlul I din Legea Adam Walsh privind protecția și siguranța copilului din 2006. AINAS asigură un set cuprinzător de standarde minime pentru înregistrarea și notificarea infractorilor sexuali în Statele Unite. AINAS își propune să închidă lacunele și porțițele care existau în legislația anterioară și, în general, întărește rețeaua națională de programe de înregistrare și notificare a infractorilor sexuali.

23. Idem, vezi nota de subsol 12.

4. Concluzii și recomandări

Se pare că există două motive principale pentru extinderea ESASOC și interesul pentru a face față fenomenului în Republica Moldova. Un motiv este emigrarea masivă a părinților tineri în statele membre ale Uniunii Europene, în căutarea unor locuri de muncă mai bine plătite, ceea ce duce la lăsarea copiilor foarte mici acasă în grija bunicilor, a fraților mai mari, a unor membri ai familiei extinse, vecinilor sau asistenței sociale, celălalt motiv fiind accesul larg la internet în țară, ieftin sau gratuit și în lipsa unor măsuri de protecție a copilului. Aceasta conduce la o situație în care copiii au acces larg și facil la internet, de multe ori fără supraveghere suficientă din partea părinților sau a unui adult, sau în lipsa cunoștințelor și tehnologiei care să asigure utilizarea în condiții de siguranță a internetului.

Republica Moldova a înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește justiția în interesul copilului, urmărirea penală și condamnarea infractorilor ESASOC. Cu toate acestea, în ceea ce privește formarea, ESASOC nu pare a fi una dintre prioritățile de vârf ale principalilor furnizori de formare și a guvernului în acest moment.

Legislația Republicii Moldova este deja relativ bine adaptată la standardele internaționale și este revizuită și îmbunătățită în continuare la momentul redactării acestui raport. Cu toate acestea, implementarea legilor și politicilor existente și actuale pentru a asigura aplicarea lor eficientă și uniformă de către ofițerii de urmărire penală, procurorii și judecătorii ar necesita o acoperire mai sistematică și mai cuprinzătoare a ESASOC prin elaborarea în continuare a materialelor de instruire, a cursurilor și prin integrarea acestor priorități în programele de formare relevante și strategiile INJ. „Ghidul privind investigarea infracțiunilor online de abuz sexual asupra copiilor”, aflat în elaborare de către Procuratura Generală în 2020, este un plus binevenit în această direcție. Exemplele de bune practici, precum și materialele existente și cursurile, elaborate de ONG-uri, organizații și donatori internaționali trebuie, de asemenea, luate în considerare, păstrând însă conducerea și proprietatea asupra tuturor obiectivelor și programelor de formare în cadrul INJ și a actorilor guvernamentali relevanți. INJ are facilități de formare excelente, posibilități de formare online și are deja adoptată o strategie de FF. A demonstrat deja că are experiență în organizarea de cursuri de formare privind ESASOC, în colaborare cu mai mulți actori-cheie, inclusiv poliția și PG. Aceasta constituie o bază foarte bună pentru a întări și mai mult abordarea activității de formare în domeniul ESASOC și a asigura o cuprindere sistematică și mai extinsă a procurorilor și judecătorilor specializați, precum și a altor profesioniști interesați din domeniul juridic, care ar putea beneficia de această activitate de formare.

Există câțiva factori care pot fi observați în prezent, ca afectând formarea și necesitățile de formare ale judecătorilor și procurorilor în domeniul ESASOC în Republica Moldova.

1. S-a înregistrat un progres uriaș în formarea inițială a judecătorilor și procurorilor, atât în ceea ce privește facilitățile INJ cât și în ceea ce privește abordarea activității de formare. ESASOC sunt tratate în diferite cursuri/module de formare incluse în curriculum de formare inițială și continuă, ceea ce nu este cazul în multe alte țări din regiune. Cu toate acestea, **se recomandă să fie creat un curs separat pentru ESASOC**, ceea ce ar oferi o abordare mai cuprinzătoare și structurată a formării pe acest subiect și ar contribui la asigurarea unei practici mai uniforme în ESASOC în întreaga țară.
2. Sistemele judiciar și de urmărire penală au luat deja măsuri interne pentru specializarea judecătorilor și procurorilor cu privire la cazurile în care sunt implicați copii, chiar dacă legea nu prevede această categorie de specializare. În consecință, specializarea îngustă a judecătorilor și procurorilor pe cazurile ESASOC nu este considerată fezabilă. Totuși, **se recomandă ca toți judecătorii și procurorii specializați în cazurile care implică copii să fie instruiți privind ESASOC** pentru a le consolida cunoștințele și capacitățile privind cercetarea și judecarea unor astfel de cazuri. Ar trebui puse în aplicare măsuri pentru a asigura și **monitoriza gradul de cuprindere în cursuri de formare** a acestor profesioniști specializați.
3. Nu au fost identificate materiale de instruire complete și aprobate cu scopul de a unifica practicile legale privind ESASOC. Prin urmare, **se recomandă ca INJ să ia măsuri, în colaborare cu CSM, CSJ, PG, ONG-uri și parteneri internaționali** (în conformitate cu strategia și planul de acțiune ale INJ), **pentru elaborarea unor strategii și programe de formare mai ample precum și a unor materiale de instruire privind**

cercetarea și judecarea ESASOC și care să fie utilizate în mod sistematic în toate activitățile de formare privind ESASOC. Acestea ar trebui să acopere drepturile copilului, aspectele psihologice ale celor două particularități majore – vârsta victimei și comportamentul, precum și preocupările online, legislația în domeniu, aspecte care trebuie dovedite, acțiunile care trebuie întreprinse și datele de contact pentru departamentele care asigură servicii de sprijin victimelor.

4. Nu au fost identificate activități ale INJ de formare a formatorilor specializate pentru ESASOC care să fie organizate în mod regulat, pentru a asigura o abordare cuprinzătoare și uniformă a cursurilor. În acest context, **se recomandă INJ să preia conducerea și să se coordoneze cu partenerii săi pentru a planifica și a oferi instruire privind ESASOC și să elaboreze programe proprii de formare, în loc să depindă de interesele de formare ale donatorilor.** Trebuie încurajată utilizarea și transferul de bune practici identificate de la ONG-uri, organizații internaționale și alte țări.
5. **Se recomandă crearea unei biblioteci online pentru schimbul de informații relevante (WIKI).** Aceasta ar fi un instrument suplimentar, puternic de ajutor pentru judecătorii și procurorii nespecializați și chiar și pentru cei specializați în investigarea/judecarea cazurilor ESASOC în conformitate cu interesul superior al copilului. Aceasta ar oferi procurorilor și judecătorilor care se ocupă de cazuri ESASOC informațiile și inspirația necesare în orice moment și ar favoriza unificarea practicii judiciare. În prezent, un mic grup de profesioniști beneficiază de oportunități de formare în țară și în străinătate, dar cunoștințele și informațiile nu sunt partajate în mod sistematic și diseminate într-un grup mai mare de profesioniști.
6. Chiar dacă rămân provocări la implementarea unui răspuns intersectorial eficient la abuzurile sexuale asupra copiilor, toți actorii (organele de aplicare a legii, serviciile sociale, profesorii, părinții, procurorii, judecătorii, avocații etc.), par să fie hotărâți să prevină și să protejeze copiii împotriva exploatării și abuzului sexual on-line. Prin urmare, **există necesitatea elaborării de programe și evenimente comune axate pe o abordare holistică a fenomenului ESASOC, cu accent pe perspectiva victimei.** Este foarte recomandat să se organizeze cursuri de formare comune pentru judecători, procurori, avocați, organe de aplicare a legii pentru a împărtăși cunoștințe și a promova cooperarea viitoare. De îmbunătățirea relațiilor dintre toate părțile interesate ar beneficia, fără îndoială, victimele și ar simplifica modul în care acestea sunt protejate și susținute. În acest sens, o reuniune/conferință deschisă anuală a tuturor categoriilor de mai sus, ar ajuta foarte mult la crearea unei viziuni comune.

Anexa 1: Bibliografia legislației, regulamentelor și deciziilor relevante studiate

1. Codul Penal al Republicii Moldova
2. Codul de Procedură Penală al Republicii Moldova
3. Legea cu privire la Institutul Național al Justiției nr. 152 din 08.06.2006
4. Statutul Institutului Național al Justiției nr. 1 din 06.06.2007
5. Planul Strategic al Institutului Național al Justiției pentru 2017–2020
6. Statutul Institutului Național al Justiției nr. 1 din 06.06.2007
7. Regulament privind formarea profesională continuă a judecătorilor și procurorilor, grefierilor, asistenților judiciari, șefilor secretariatelor instanțelor de judecată, consultaților procurorilor, consilierilor de probațiune, avocaților care acordă asistență juridică garantată de stat, nr. 7/4 din 30.08.2017.
8. Regulamentul privind activitatea Procuraturii pentru Combaterea Crimei Organizate și Cauze Speciale nr. 7/28 din 17.01.2017
9. Regulamentul procuraturii nr. 24128 din 24.09.2016
10. Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii privind desemnarea judecătorilor în vederea specializării pentru examinarea cauzelor cu implicarea minorilor nr. 279/13 din 11.04.2013
11. Ordinul Procurorului General nr. 808 din 07.09.2010 privind sarcinile procuraturii în cauzele cu minori

Anexa 2

Building a Europe
for and with children
Construire une Europe
pour et avec les enfants

Analiza materialelor, programelor, strategiilor disponibile pentru judecători și procurori și organele de aplicare a legii cu privire la practicile prietenoase copiilor și probele electronice privind exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor (ESASOC)

Cercetare pe teren cu părțile interesate cheie, incluzând întâlniri bilaterale și/sau discuții în grupuri tematice

PROGRAMUL MISIUNII DE CONSTATARE

1–4 octombrie 2019, Chișinău, Republica Moldova

Componența echipei:

- ▶ **Andrea Bradley**, Consiliul Europei, consultant internațional
- ▶ **Paul Chiosac**, Consiliul Europei, consultant internațional
- ▶ **Boris Talpa**, Consiliul Europei, consultant național
- ▶ **Iurie Rosca**, Consiliul Europei, consultant național
- ▶ **Mirka Honko**, Coordonator superior de proiect, „Protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzului sexual în Republica Moldova”. Divizia pentru drepturile copilului, Consiliul Europei
- ▶ **Lucia Popescu**, Coordonator de proiect, „Protecția copiilor împotriva exploatării sexuale și a abuzului sexual în Republica Moldova”, Oficiul Consiliului Europei din Chișinău

Marti, 1 octombrie 2019

9:00–10:00	Ședință cu Echipa misiunii Participanți: ► Echipa misiunii	Oficiul Consiliului European/ Clădirea Sky tower Strada Vlaicu Pârcălab Nr. 63, Etaj 4 (Sala de ședințe)
10:30–12:00	Institutul Național al Justiției din Republica Moldova ► Diana Scobioala , Directorul Institutului Național al Justiției ► Ecaterina Popa , Șefa departamentului de formare și cercetare ► Echipa misiunii	Sediul Institutului Național al Justiției Strada Serghei Lazo Nr. 1
12:30–13:30	Prânz	Se va completa (TBC)
14:00–15:30	Discuție tematică în grup cu reprezentanți ai societății civile. Participanți: ► La Strada , Dra. Ana Revenco, Director (TBC) ► Centrul național pentru prevenirea abuzului asupra copiilor , Dra. Iulia Gheorghieș, Coordonator justiție prietenoasă cu copiii și Dra. Diana Teberneac, consultant juridic & intervievator condiții speciale ► Echipa misiunii	Oficiul Consiliului European/ Clădirea Sky tower Strada Vlaicu Pârcălab Nr. 63, Etaj 11 (Sala de ședințe)
15:30–17:00	Discuție tematică în grup cu reprezentanți ai unor organizații internaționale Participanți: ► UNICEF , Sergiu Rusanovschi, Coordonator protecția copilului (TBC) ► Ambasada SUA , Tatiana Lungu, Manager de program, Secțiunea Justiție penală și aplicarea legii (TBC) ► Echipa misiunii	Oficiul Consiliului European/ Clădirea Sky tower Strada Vlaicu Pârcălab Nr. 63, Etaj 11 (Sala de ședințe)

Miercuri, 2 octombrie 2019

9:00–10:30	Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova (MAI) (Academia „Ștefan cel Mare”) Participanți: ► DI Iurie Odagiu , Director de studii ► DI Marian Gherman , Șef Departament activități de cercetare speciale ► DI Constantin Rusnac , Șef Departament cercetare penală și criminalistică ► Dra Victoria Jitari , Șef Unitate cooperare internațională ► Echipa misiunii	Academia „Ștefan cel Mare” Strada Gheorghe Asachi Nr. 21
11:00–12:30	Inspectoratul General al Poliției din Republica Moldova ► Artur Degteariov , Centrul pentru combaterea traficului de persoane, Membru din partea Republicii Moldova în Comitetul Lanzarote ► Echipa misiunii	Sediul Inspectoratului General al Poliției Strada Tiraspol 11/1
13:00–14:00	Prânz	Se va completa (TBC)

14:30–15:30	Procuratura Generală a Republicii Moldova Participanți: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Mariana Gornea, Procuror șef al Secției justiție juvenilă, Departamentul pentru politici, reformă și protejarea societății ▶ Veaceslav Soltan, Șef Departament Tehnologie informatică și cercetare a infracțiunilor cibernetice ▶ Gheorghe Bos, Șef Departament Management de proiecte ▶ Echipa misiunii 	<i>Sediul Procuraturii Generale Bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt Nr. 73</i>
16:00–17:00	Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova Participanți: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Liliana Catan, judecător la Curtea Supremă de Justiție (Comisia penală) ▶ Maria Ghervas, judecător la Curtea Supremă de Justiție (Comisia penală) ▶ Echipa misiunii 	<i>Sediul Curții Supreme de Justiție Strada M. Kogalniceanu Nr. 70</i>

Joi, 3 octombrie 2019

09:00–10:00	Întâlnire cu avocați Participanți: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Arina Turcan, avocat ▶ Denis Terioschin, avocat ▶ Echipa misiunii 	<i>Oficiul Consiliului Europei/ Clădirea Sky tower Strada Vlaicu Pârcălab Nr. 63, Etaj 4 (Sala de ședințe)</i>
10:30–11:30	Consiliul Național pentru Protecția Drepturilor Copilului (Secretariatul Permanent, Guvernul Republicii Moldova) Participanți: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Svetlana Mirca, Adjunctul Șefului Secretariatului Permanent ▶ Echipa misiunii 	<i>Sediul Guvernului Piața Marii Adunări Naționale Nr. 1</i>
12:00–13:00	Prânz	<i>Se va completa (TBC)</i>
13:30–14:30	Debriefing Participanți: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Echipa misiunii 	<i>Oficiul Consiliului Europei/ Clădirea Sky tower Strada Vlaicu Pârcălab Nr. 63, Etaj 11 (Sala de ședințe)</i>

Vineri, 4 octombrie 2019

09:45–11:00	Raport prezentat de echipa ESASOC la a doua ședință a Comitetului de coordonare (se va pune la dispoziție, separat, ordinea de zi)	<i>Locație: Hotel Bristol (sala „Assembly”) Str. Pușkin Nr. 32, Chișinău</i>
14:00–17:00	Participarea echipei la atelierul de lucru pentru prezentarea studiului privind Convenția Lanzarote (se va pune la dispoziție, separat, ordinea de zi)	<i>Locație: Hotel Bristol (sala „Assembly”) Str. Pușkin Nr. 32, Chișinău</i>

Contacte:

Mirka Honko, Coordonator superior de proiect: +33-644171408

Lucia Popescu, Coordonator de proiect: +373-79633226

Victoria Fonari, Asistent de proiect: 373-69681236

Anexa 3: Model de referință pentru prezenta analiză

1. Drept penal material aplicabil ESASOC Capitolul VI Convenția Lanzarote

- i. Abuzul sexual (ilustrează faptul că abuzul sexual poate avea loc fără nici o atingere fizică a victimei de către făptuitor de exemplu activități sexuale cu un copil/incitarea copilului să se angajeze în activități sexuale prin cameră web, sau prin telefon)
- ii. Exploatarea sexuală (de exemplu, abuzul sexual în schimbul unor cadouri sau a banilor – link către dispozițiile privind prostituția)
- iii. Material privind abuzul sexual asupra copilului (de exemplu, prin sexting)
- iv. Participarea la spectacole pornografice cu copii (de exemplu, prin transmisie în direct)
- v. Coruperea copiilor (de exemplu, trimiterea unui film sexual explicit unui copil)
- vi. Ademenirea copilului pentru a fi supus abuzului sexual (de exemplu, prin intermediul chatroom – luând în considerare opinia Comitetului Lanzarote că pentru ademenirea copilului pentru a fi supus abuzului sexual nu este necesar ca făptuitorul să se întâlnească cu copilul pentru ca un comportament să constituie ademenire pentru a fi supus abuzului sexual)
- vii. Incitare, complicitate și tentativă (de exemplu, un adult ademeneste on-line un copil cu intenția de a-l exploata sexual – cu condiția ca faptele să depășească actele pregătitoare pentru a constitui o tentativă)
- viii. Circumstanțe agravante

2. Cercetarea și urmărirea penală în dreptul procedural: principii generale de abordare centrată pe victimă

- a. Cercetarea și urmărirea penală: principii generale de abordare centrată pe victimă Obiectivele cercetării și urmării penale
 - ▶ Obiectivele cercetării și urmării penale
 - ▶ Principii generale aplicate ESASOC (Articolul 30 – Convenția Lanzarote)
 - ▶ Măsuri generale de protecție (Articolul 31 – Convenția Lanzarote)
 - ▶ Inițierea procedurii independent de existența unui raport sau acuzații depuse de victimă (Articolul 32 Convenția Lanzarote)
- b. Competențe de investigare
 - ▶ Ordinul de punere la dispoziție a datelor (Articolul 18 – Convenția privind criminalitatea informatică)
 - ▶ Conservarea (Articolele 16–17 – Convenția de la Budapesta)
 - ▶ Percheziția și sechestrarea datelor informatice stocate (Articolul 19 – Convenția privind criminalitatea informatică)
 - ▶ Colectarea în timp real a datelor referitoare la trafic (Articolul 20 – Convenția privind criminalitatea informatică)
 - ▶ Interceptarea (Articolul 21 – Convenția de la Budapesta)
 - ▶ Asistență juridică reciprocă
- c. Protejarea copilului victimă sau martor Recunoașterea prejudiciului cauzat victimelor
 - ▶ Recunoașterea prejudiciului cauzat victimelor
 - ▶ Audierile copilului (Articolul 35 – Convenția Lanzarote)
 - ▶ Procedura judiciară (Articolul 36 – Convenția Lanzarote)
 - ▶ Referirea cazului și cooperare între actori (organele de drept, procurori/judecători, consilier juridic, suport victime)
- d. Cooperare internațională
 - ▶ Importanță
 - ▶ Canale (INTERPOL liste cu coduri de culoare și liste „hash” cu imagini digitale, EUROPOL, ICCAM, baza de date ICSE, punct de contact 24/7)
 - ▶ Instrumente (Convenția de la Budapesta, Norme INTERPOL privind schimbul internațional de date, Convenția Lanzarote).

Anexa 4: Prezentare generală și analiza cursurilor de formare identificate relevante pentru ESASOC

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
<p>Drept penal material aplicabil ESASOC Capitolul VI – Convenția Lanzarote</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Abuzul sexual (ilustrează faptul că abuzul sexual poate avea loc fără nici o atingere fizică a victimei de către făptuitor, de exemplu activități sexuale cu un copil/incitarea copilului să se angajeze în activități sexuale prin cameră web, sau prin telefon) ▶ Exploatarea sexuală (de exemplu, abuzul sexual în schimbul unor cadouri sau a banilor – link către dispozițiile privind prostituția) ▶ Material privind abuzul sexual asupra copilului (de exemplu, prin sexting) ▶ Ademenirea copilului pentru a fi supus abuzului sexual (de exemplu, prin intermediul chatroom – luând în considerare opinia Comitetului Lanzarote nu este necesar ca făptuitorul să se întâlnească cu copilul pentru ca un comportament să constituie ademenirea pentru a fi supus abuzului sexual) ▶ Incitare, complicitate și tentativă (de exemplu, un adult ademeniște un copil on-line cu intenția de a-l exploata sexual – cu condiția ca faptele să depășească actele pregătitoare pentru a constitui o tentativă) ▶ Participarea la spectacole pornografice cu copii (de exemplu, prin transmisie în direct) 	<p>1. Denumirea cursului: <i>Metode și tactici pentru cercetarea și urmărirea penală a infracțiunilor comise împotriva copiilor prin utilizarea tehnologiilor informatice.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <i>Transpunerea Convenției Lanzarote și Convenției de la Budapesta în Codul penal. Pornografie infantilă. Exploatarea sexuală on-line a copiilor. Incitare, complicitate și tentativă. Material de abuzare sexuală a copilului, ademenirea copilului pentru a fi supus abuzului sexual. Fenomene privind exploatarea sexuală on-line a copiilor cunoscute pe plan internațional. Alte forme de exploatare sexuală on-line a copiilor.</i> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 3 ore ▶ De cine a fost livrat cursul de formare: Mariana Gornea – Procuror șef al Secției Justiție Juvenilă din cadrul Procuraturii Generale, Artur Degteariov – Ofițer principal de investigație al Centrului pentru combaterea criminalității informatice al Inspectoratului Național de Investigații. ▶ Când a fost organizat: 24 aprilie 2018 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de poliție, avocați sau alți actori implicați: 15 judecători, 17 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Aceste prezentări au fost furnizate numai ca diapozitive – conținutul real variază în funcție de cunoștințele vorbitorului. Conținutul complet nu poate fi studiat.</i></p> <p>2. Denumirea cursului: <i>Particularitățile urmăririi penale și judecării cauzelor privind infracțiunile informatice.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <i>Transpunerea Convenției Lanzarote și Convenției de la Budapesta în Codul penal. Pornografie infantilă. Exploatarea sexuală on-line a copiilor. Incitare, complicitate și tentativă. Material cu imagini cu abuzuri sexuale a copilului, ademenirea copilului pentru a fi supus abuzului sexual. Fenomene privind exploatarea sexuală on-line a copiilor cunoscute pe plan internațional. Alte forme de exploatare sexuală on-line a copiilor.</i> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 2 ore

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<p>► De cine a fost organizat cursul de formare: Tatiana Buianina – psiholog, expert OSCE, Artur Degteariov – Ofițer principal de investigații al Centrului pentru combaterea criminalității informatice al Inspectoratului Național de Investigații.</p> <p>► Când a fost organizat: 26 aprilie 2018</p> <p>► Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 16 judecători, 14 procurori.</p> <p>► Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată.</p> <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>3. Denumirea cursului: <i>Metode și tactici pentru cercetarea și urmărirea infracțiunilor comise împotriva copiilor prin utilizarea tehnologiilor informatice.</i></p> <p>► Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor:</p> <p><i>Ademenirea copilului pentru a fi supus abuzului sexual, incitare, complicitate și tentativă, exploatarea sexuală online a copiilor, Transpunerea Convenției Lanzarote, Pornografie infantilă. Particularitățile infracțiunilor sexuale comise asupra copiilor prin utilizarea tehnologiilor informaționale. Fenomene privind exploatarea sexuală on-line a copiilor cunoscute pe plan internațional.</i></p> <p>► Obiectivele învățării:</p> <p>► Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu</p> <p>► Durata instruirii: 1 ore</p> <p>► De cine a fost organizat cursul de formare: Peter Traven – FBI, Atașat juridic, Ambasada SUA la Chișinău, Artur Degteariov – Ofițer principal de investigații al Centrului pentru combaterea criminalității informatice al Inspectoratului Național de Investigații.</p> <p>► Când a fost livrat: 09 octombrie 2018</p> <p>► Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 13 judecători, 15 procurori.</p> <p>► Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată.</p> <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>4. Denumirea cursului: <i>Particularitățile urmăririi penale și judecării cauzelor privind infracțiuni informatice.</i></p> <p>► Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor:</p> <p><i>Fenomene privind exploatarea sexuală online a copiilor cunoscute pe plan internațional. Alte forme de exploatare sexuală online a copiilor.</i></p> <p>► Obiectivele învățării:</p> <p>► Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu</p> <p>► Durata instruirii: 2 ore</p>

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Tatiana Buianina – Psiholog, expert OSCE, Artur Degteariov – Ofițer principal de investigații al Centrului pentru combaterea criminalității informatice al Inspectoratului Național de Investigații. ▶ Când a fost organizat: 11 octombrie 2018 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 14 judecători, 17 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p>
<p>Cercetarea și urmărirea penală în dreptul procedural: principii generale de abordare centrată pe victimă</p> <p>a) Cercetarea și urmărirea penală: principii generale de abordare centrată pe victimă Obiectivele cercetării și urmării penale</p> <p>a. Obiectivele cercetării și urmării penale</p>	<p>1. Denumirea cursului: <i>Răspuns multidisciplinar la cazurile de violență împotriva copiilor. Servicii de tip Barnahus.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Interesul superior al copilului este principiul călăuzitor în lucrul cu copilul victimă. Prevenirea re-victimizării și traumatismelor pe parcursul procedurilor judiciare. Evitarea întârzierilor nejustificate. Colaborare intersectorială și interdepartamentală. Principiul confidențialității în colaborarea multidisciplinară.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 16 ore ▶ De cine a fost livrat cursul de formare: Daniela Simboteanu – Președinte CNPAC, Tatiana Danilescu – Avocat. ▶ Când a fost organizat: 6–7 iunie 2018 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 12 judecători, 4 procurori, 3 avocați și 2 viitori procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p>
<p>ii. Principii generale aplicate ESASOC (Articolul 30 – Convenția Lanzarote)</p>	<p>1. Denumirea cursului: <i>Răspuns multidisciplinar la cazurile de violență împotriva copiilor. Servicii de tip Barnahus.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Interesul superior al copilului este principiul călăuzitor în lucrul cu copilul victimă. Prevenirea re-victimizării și traumatismelor pe parcursul procedurilor judiciare. Evitarea întârzierilor nejustificate. Colaborare intersectorială și interdepartamentală. Principiul confidențialității în colaborarea multidisciplinară.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 16 ore ▶ De cine a fost livrat cursul de formare: Daniela Simboteanu – Președinte CNPAC, Tatiana Danilescu – Avocat. ▶ Când a fost organizat: 6–7 iunie 2018

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 12 judecători, 4 procurori, 3 avocați și 2 viitori procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p>
iii. Măsuri generale de protecție (Articolul 31 – Convenția Lanzarote)	<p>1. Denumirea cursului: <i>Particularitățile urmăririi penale și judecării cauzelor privind infracțiuni informatice.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Convenția Lanzarote privind protecția copiilor împotriva exploatării și a abuzurilor sexuale. Protejarea copiilor victime în cadrul procedurilor penale.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 1 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Mariana Gornea – Procuror Șef al Secției de justiție juvenilă din Procuratura Generală. ▶ Când a fost organizat: 26 aprilie 2018 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 16 judecători, 14 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p>
iv. Inițierea procedurii independent de existența unui raport sau acuzații depuse de către victimă (Articolul 32 – Convenția Lanzarote)	Nu a fost identificată nici o dovadă a acestui curs
b) Competențe de investigare	<i>Curs de formare menit să ajute la utilizarea Acordurilor juridice reciproce și utilizarea punctului de contact 24/7 – standarde și proceduri</i>
i. Ordinul de punere la dispoziție a datelor (Articolul 18 – Convenția privind criminalitatea informatică)	Nu a fost identificată nici o dovadă a acestui curs
ii. Conservarea (Articolele 16–17 – Convenția de la Budapesta)	<p>1. Denumirea cursului: <i>Criminalitatea informatică metode și tactici de investigare.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Stocarea datelor privind traficul de calculator. Măsuri speciale de investigare în urmărirea penală.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 1 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Dumitru Purici – Procuror al Secției tehnologii informaționale și criminalitate informatică din Procuratura Generală. ▶ Când a fost organizat: 1 martie 2017

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<p>► Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 2 judecători, 10 procurori.</p> <p>► Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată.</p> <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>2. Denumirea cursului: <i>Criminalitatea informatică metode și tactici de investigare.</i></p> <p>► Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor:</p> <p><i>Stocarea datelor privind traficul de calculator. Măsurile speciale de investigare în urmărirea penală.</i></p> <p>► Obiectivele învățării:</p> <p>► Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu</p> <p>► Durata instruirii: 1 ore</p> <p>► De cine a fost organizat cursul de formare: Dumitru Purici – Procuror al Secției tehnologii informaționale și criminalitate informatică din Procuratura Generală.</p> <p>► Când a fost organizat: 6 noiembrie 2017</p> <p>► Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 11 judecători, 14 procurori.</p> <p>► Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată.</p> <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p>
<p>iii. Percheziția și sechestrarea datelor informatice stocate pe calculator (Articolul 19 – Convenția privind criminalitatea informatică)</p>	<p>1. Denumirea cursului: <i>Criminalitatea informatică metode și tactici de investigare.</i></p> <p>► Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor:</p> <p><i>Stocarea datelor privind traficul de calculator. Măsurile speciale de investigare în urmărirea penală.</i></p> <p>► Obiectivele învățării:</p> <p>► Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu</p> <p>► Durata instruirii: 1 ore</p> <p>► De cine a fost organizat cursul de formare: Dumitru Purici – Procuror al Secției tehnologii informaționale și criminalitate informatică din Procuratura Generală.</p> <p>► Când a fost organizat: 1 martie 2017</p> <p>► Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 2 judecători, 10 procurori.</p> <p>► Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată.</p> <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>2. Denumirea cursului: <i>Criminalitatea informatică metode și tactici de investigare.</i></p>

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<p>► Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor:</p> <p><i>Stocarea datelor privind traficul de calculator. Măsurile speciale de investigație în urmărirea penală.</i></p> <p>► Obiectivele învățării:</p> <p>► Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu</p> <p>► Durata instruirii: 1 ore</p> <p>► De cine a fost livrat cursul de formare: Dumitru Purici – Procuror al Secției tehnologii informaționale și criminalitate informatică din Procuratura Generală.</p> <p>► Când a fost organizat: 6 noiembrie 2017</p> <p>► Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 11 judecători, 14 procurori.</p> <p>► Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată.</p> <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p>
<p>iv. Colectarea în timp real a datelor referitoare la trafic (Articolul 20 – Convenția privind criminalitatea informatică)</p>	<p><i>Înțelegerea condițiilor pentru captarea, asigurarea și sechestrarea materialele relevante la locul faptei, inclusiv a datelor de pe calculator.</i></p> <p>Nu a fost identificată nici o dovadă a acestui curs</p>
<p>v. Interceptarea (Articolul 21 – Convenția de la Budapesta)</p>	<p>Nu a fost identificată nici o dovadă a acestui curs</p>
<p>vi. Asistență juridică reciprocă</p>	<p>1. Denumirea cursului: <i>Criminalitatea informatică metode și tactici de investigație.</i></p> <p>► Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor:</p> <p><i>Asistență juridică reciprocă. FBI în sfera cibernetică.</i></p> <p>► Obiectivele învățării:</p> <p>► Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu</p> <p>► Durata instruirii: 2 ore</p> <p>► De cine a fost organizat cursul de formare: Peter Traven – FBI, Atașat juridic, Ambasada SUA la Chișinău.</p> <p>► Când a fost organizat: 1 martie 2017</p> <p>► Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 2 judecători, 10 procurori.</p> <p>► Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată.</p> <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>2. Denumirea cursului: <i>Criminalitatea informatică metode și tactici de investigație.</i></p> <p>► Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor:</p> <p><i>Asistență juridică reciprocă</i></p> <p>► Obiectivele învățării:</p> <p>► Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu</p>

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Durata instruirii: 2 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Dumitru Grădinaru – Șeful secției I 24/7 – Comisar șef, Biroul Central Interpol al Republicii Moldova. ▶ Când a fost organizat: 1 martie 2017 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 2 judecători, 10 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p>
<p>c) Protejarea copilului victimă sau martor.</p> <p>i. Recunoașterea prejudiciului cauzat victimelor</p>	<p>1. Denumirea cursului: <i>Abuzul sexual asupra copiilor</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Traume psihologice la copii. Semne de recunoaștere a copilului abuzat. Consecințele abuzului asupra dezvoltării copilului și a integrării sale psiho-sociale. Efectele traumei interpersonale asupra copiilor în violența în familie – martor și abuzat. Analiza funcțională a semnelor de pericol și de siguranță. Particularitățile de investigare a cazurilor de abuz sexual asupra copilului.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: Identificarea abuzului sexual asupra copilului, etiologia traumei și comportamentele asociate cu aceasta. Oferirea unor cunoștințe de psihologie, relevante și utile, pentru uzul organelor judiciare, referitoare la procesele și comportamentul copilului abuzat. ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 8 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Carolina Trigub – Psiholog, Mariana Gornea – Procuror ▶ Când a fost organizat? 6 aprilie 2017 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 9 judecători și 12 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>2. Denumirea cursului: <i>Abuzul sexual asupra copiilor</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Traume psihologice la copii. Semne de recunoaștere a copilului abuzat. Consecințele abuzului asupra dezvoltării copilului și a integrării sale psiho-sociale. Efectele traumei interpersonale asupra copiilor în violența în familie – martor și abuzat. Analiza funcțională a semnelor de pericol și de siguranță. Particularitățile de investigare a cazurilor de abuz sexual asupra copilului.</i></p>

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<p>► Obiectivele învățării: Identificarea abuzului sexual asupra copilului, etiologia traumei și comportamentele asociate cu aceasta. Oferirea unor cunoștințe de psihologie, relevante și utile, pentru uzul organelor judiciare, referitoare la procesele și comportamentul copilului abuzat.</p> <p>► Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu</p> <p>► Durata instruirii: 8 ore</p> <p>► De cine a fost organizat cursul de formare: Carolina Trigub – Psiholog, Ruslan Popov – Procuror</p> <p>► Când a fost organizat? 7 decembrie 2017</p> <p>► Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 9 judecători, 10 procurori și 1 viitor procuror.</p> <p>► Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată.</p> <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>3. Denumirea cursului: <i>Abuzul sexual asupra copiilor</i></p> <p>► Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor:</p> <p><i>Clarificarea conceptului de forme și manifestări de abuz sexual. Impactul abuzului social asupra victimei și societății. Cauzele abuzului sexual asupra copiilor și factorii care favorizează acest fenomen infracțional. Reacții traumatice ale victimei unui abuz sexual. Consecințe psihosomatice. Asistență complexă de specialitate acordată victimei abuzului sexual. Crearea și dezvoltarea unui centru multidisciplinar specializat pentru a asista victimele abuzurilor sexuale.</i></p> <p>► Obiectivele învățării:</p> <p>► Învățare în cascadă (formarea formatorilor): 2 formatori INJ</p> <p>► Durata instruirii: 8 ore</p> <p>► De cine a fost organizat cursul de formare: Marie Apel – Expert psiholog, Președinte, Centrul pentru protecția victimelor abuzurilor sexuale, Talin, Estonia.</p> <p>► Când a fost organizat: 15–16 mai 2018</p> <p>► Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 5 judecători, 13 procurori, 2 formatori INJ și 2 psihologi.</p> <p>► Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată.</p> <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>4. Denumirea cursului: <i>Metode și tactici pentru cercetarea și urmărirea infracțiunilor comise împotriva copiilor prin utilizarea tehnologiilor informatice.</i></p> <p>► Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor:</p> <p><i>Particularitățile de dezvoltare cognitivă și specificitatea comportamentelor online ale copiilor. Ademenirea copilului pentru a fi supus abuzului sexual, cyberbullying, sexting – Impactul și consecințele psihologice ale manipulării/abuzului on-line.</i></p>

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 2 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Tatiana Buianina – Psiholog, Expert OSCE. ▶ Când a fost organizat: 09 octombrie 2018 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 13 judecători, 15 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>5. Denumirea cursului: <i>Abuzul sexual asupra copiilor</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Dezvoltarea psihosexuală a copiilor și adolescenților.</i></p> <p><i>Traume psihologice la copii. Semne de recunoaștere a copilului abuzat. Consecințele abuzului asupra dezvoltării copilului și a integrării sale psiho-sociale. Efectele traumei interpersonale asupra copiilor în violența în familie – martor și abuzat. Analiza funcțională a semnelor de pericol și de siguranță. Particularitățile de investigare a cazurilor de abuz sexual asupra copilului. Tehnici pentru audierea copiilor abuzați.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: Identificarea abuzului sexual asupra copilului, etiologia traumei și comportamentele asociate cu aceasta. Oferirea unor cunoștințe de psihologie, relevante și utile, pentru uzul organelor judiciare, referitoare la procesele și comportamentul copilului abuzat. ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 8 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Carolina Trigub – Psiholog, Alexandru Ciobanu – Psihiatru, Ruslan Popov – Procuror ▶ Când a fost organizat? 21 noiembrie 2018 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 4 judecători și 10 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>6. Denumirea cursului: <i>Abuzul sexual asupra copiilor</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Dezvoltarea psihosexuală a copiilor și adolescenților.</i></p>

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<p><i>Traume psihologice la copii. Semne de recunoaștere a copilului abuzat. Consecințele abuzului asupra dezvoltării copilului și a integrării sale psiho-sociale. Perspectivă psihologică asupra etapelor de audiere a copilului victimă a abuzului sexual. Emoții și tehnici proiective în cooperare cu copilul victimă a abuzului sexual. Particularitățile de investigare a cazurilor de abuz sexual asupra copilului. Anxietate, tulburare obsesiv-compulsivă și atacuri de panică, efecte secundare ale abuzului sexual. Dependențe chimice și tentative de suicid la victime adolescente ale abuzului sexual.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: Identificarea abuzului sexual asupra copilului, etiologia traumei și comportamentele asociate cu aceasta. Oferirea unor cunoștințe de psihologie, relevante și utile, pentru uzul organelor judiciare, referitoare la procesele și comportamentul copilului abuzat. ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 16 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Carolina Trigub – Psiholog, Alexandru Ciobanu – Psihiatru, Ruslan Popov – Procuror ▶ Când a fost organizat? 30–31 mai 2019 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 10 judecători ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>7. Denumirea cursului: <i>Metode și tactici pentru cercetarea și urmărirea infracțiunilor comise împotriva copiilor prin utilizarea tehnologiilor informatice.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Particularitățile de dezvoltare cognitivă și specificitatea comportamentelor online ale copiilor. Ademenirea copilului pentru a fi supus abuzului sexual, cyberbullying, sexting – Impactul și consecințele psihologice ale manipulării/abuzului online.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 2 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Tatiana Buianina – Psiholog, Expert OSCE. ▶ Când a fost organizat: 24 aprilie 2018 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 15 judecători, 17 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>8. Denumirea cursului: <i>Particularitățile urmăririi penale și judecării cauzelor privind infracțiuni informatice.</i></p>

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<p>► Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor:</p> <p><i>Particularitățile de dezvoltare cognitivă și specificitatea comportamentelor online ale copiilor. Ademenirea copilului pentru a fi supus abuzului sexual, cyberbullying, sexting – Impactul și consecințele psihologice ale manipulării/abuzului online.</i></p> <p>► Obiectivele învățării:</p> <p>► Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu</p> <p>► Durata instruirii: 2 ore</p> <p>► De cine a fost organizat cursul de formare: Tatiana Buianina – Psiholog, Expert OSCE.</p> <p>► Când a fost organizat: 26 aprilie 2018</p> <p>► Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 16 judecători, 14 procurori.</p> <p>► Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată.</p> <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>9. Denumirea cursului: <i>Criminalitatea informatică, crima organizată, infracțiuni economice și alte categorii de infracțiuni – aspecte relaționale.</i></p> <p>► Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor:</p> <p><i>Particularitățile de dezvoltare cognitivă și specificitatea comportamentelor online ale copiilor. Ademenirea copilului pentru a fi supus abuzului sexual, cyberbullying, sexting – Impactul și consecințele psihologice ale manipulării/abuzului online.</i></p> <p>► Obiectivele învățării:</p> <p>► Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu</p> <p>► Durata instruirii: 2 ore</p> <p>► De cine a fost organizat cursul de formare: Tatiana Buianina – Psiholog, Expert OSCE.</p> <p>► Când a fost organizat: 6 iunie 2019</p> <p>► Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 5 judecători, 12 procurori.</p> <p>► Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată.</p> <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p>
<p>ii. Audierile copilului (Articolul 35 Convenția Lanzarote)</p>	<p>1. Denumirea cursului: Abuzul sexual asupra copiilor</p> <p>► Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor:</p> <p><i>Principiile internaționale privind procedurile accesibile copiilor ale minorului în faza de urmărire penală, mecanismul de drept, sistemul judiciar și experiența Estoniei în domeniu. Particularitățile și problemele investigațiilor specifice pentru investigarea judiciară a acestor categorii de infracțiuni.</i></p> <p>► Obiectivele învățării:</p>

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): 2 formatori INJ ▶ Durata instruirii: 2 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Reimo Raivet – Procuror, Estonia, Raul Heido – Procuror, Estonia. ▶ Când a fost organizat: 15–16 mai 2018 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 5 judecători, 13 procurori, 2 formatori INJ și 2 psihologi. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>2. Denumirea cursului: <i>Metode și tactici pentru cercetarea și urmărirea infracțiunilor comise împotriva copiilor prin utilizarea tehnologiilor informatice.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Particularități ale copilului în urmărirea penală (manifestări de traumă, sindrom Stockholm, memoria copilului martor).</i></p> <p>▶ Obiectivele învățării:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 1 oră ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Tatiana Buianina – Psiholog, Expert OSCE. ▶ Când a fost organizat: 24 aprilie 2018 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 15 judecători, 17 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Aceste prezentări au fost furnizate numai ca diapozitive – conținutul real va diferi în funcție de cunoștințele vorbitorului. Conținutul complet nu poate fi studiat.</i></p> <p>3. Denumirea cursului: <i>Metode și tactici pentru cercetarea și urmărirea infracțiunilor comise împotriva copiilor prin utilizarea tehnologiilor informatice.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Particularități ale copilului în urmărirea penală (manifestări de traumă, sindrom Stockholm, memoria copilului martor).</i></p> <p>▶ Obiectivele învățării:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 1 oră ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Tatiana Buianina – Psiholog, Expert OSCE. ▶ Când a fost organizat: 4 iunie 2019

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 13 judecători, 14 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p>
<p>iii. Procedura judiciară (Articolul 36 – Convenția Lanzarote)</p>	<p>1. Denumirea cursului: <i>Metode și tactici pentru cercetarea și urmărirea infracțiunilor comise împotriva copiilor prin utilizarea tehnologiilor informatice.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Abuzul sexual online asupra copiilor în lumina actelor internaționale și naționale. Urmarea procedurii speciale în cauzele privind victimele abuzului sexual online asupra copiilor.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 1 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Mariana Gornea – Procuror Șef al Secției de justiție juvenilă din Procuratura Generală. ▶ Când a fost organizat: 24 aprilie 2018 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 15 judecători, 17 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p>Aceste prezentări au fost furnizate numai ca diapozitive – conținutul real va diferi în funcție de cunoștințele vorbitorului. Conținutul complet nu poate fi studiat.</p> <p>2. Denumirea cursului: <i>Abuzul sexual asupra copiilor</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Particularitățile și problemele investigațiilor și ale procedurilor specifice ale instanțelor pentru aceste categorii de infracțiuni.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): 2 formatori INJ ▶ Durata instruirii: 2 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Reimo Raivet – Procuror, Estonia, Raul Heido – Procuror, Estonia. ▶ Când a fost livrat: 15–16 mai 2018 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 5 judecători, 13 procurori, 2 formatori INJ și 2 psihologi. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p>

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<p>3. Denumirea cursului: <i>Metode și tactici pentru cercetarea și urmărirea infracțiunilor comise împotriva copiilor prin utilizarea tehnologiilor informatice.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Abuzul sexual online asupra copiilor în lumina actelor internaționale și naționale. Urmarea procedurii speciale în cauzele privind victimele abuzului sexual online asupra copiilor.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 2 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Dumitru Purici – Procuror al Secției de tehnologie informatică și criminalitate informatică din Parchetul General. ▶ Când a fost organizat: 4 iunie 2019 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 13 judecători, 14 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</p> <p>4. Denumirea cursului: <i>Criminalitatea informatică, crima organizată, infracțiuni economice și alte categorii de infracțiuni – aspecte relaționale.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Abuzul sexual online asupra copiilor în lumina actelor internaționale și naționale. Urmarea procedurii speciale în cauzele privind victimele abuzului sexual online asupra copiilor.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 2 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Dumitru Purici – Procuror al Secției tehnologii informaționale și criminalitate informatică din Procuratura Generală. ▶ Când a fost organizat: 6 iunie 2019 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 5 judecători, 12 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</p>
<p>iv. Referirea cazului și cooperare între actori (organele de drept, procurori/judecători, consilier juridic, suport victime)</p>	<p>1. Denumirea cursului: <i>Abuzul sexual asupra copiilor</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor:

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<p><i>Metodologia Playhouse pentru interacțiunea cu victimele abuzurilor sexuale asupra copiilor. Importanța și impactul cooperării între organele de aplicare a legii, procurori și judecători ai instanței și specialiști și experți judiciari în domeniul probațiunii în cauzele penale privind abuzul sexual asupra copiilor.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): 2 formatori INJ ▶ Durata instruirii: 2 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Reimo Raivet – Procuror, Estonia, Raul Heido – Procuror, Estonia. ▶ Când a fost organizat: 15–16 mai 2018 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 5 judecători, 13 procurori, 2 formatori INJ și 2 psihologi. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p>
<p>d) Cooperare internațională</p> <p>i. Importanță</p>	<p>1. Denumirea cursului: <i>Criminalitatea informatică metode și tactici de investigare.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Cooperarea internațională în domeniul investigării criminalității informatice. Schimbul rapid de informații între organele de aplicare a legii din diferite state. Competența punctelor de contact 24/7. Cererile de asistență judiciară internațională în materie penală (Facebook, Google, Ondoklassniki).</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 2 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Dumitru Purici – Procuror al Secției tehnologii informaționale și criminalitate informatică din Procuratura Generală. ▶ Când a fost livrat: 1 martie 2017 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 2 judecători, 10 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>2. Denumirea cursului: <i>Criminalitatea informatică metode și tactici de investigare.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Cooperarea internațională în domeniul investigării criminalității informatice. Schimbul rapid de informații între organele de aplicare a legii din diferite state. Competența punctelor de contact 24/7. Cererile de asistență judiciară internațională în materie penală (Facebook, Google, Ondoklassniki).</i></p>

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 2 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Dumitru Purici – Procuror al Secției tehnologii informaționale și criminalitate informatică din Procuratura Generală. ▶ Când a fost organizat: 6 noiembrie 2017 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 11 judecători, 14 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>3. Denumirea cursului: <i>Metode și tactici pentru cercetarea și urmărirea infracțiunilor comise împotriva copiilor prin utilizarea tehnologiilor informatice.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Cooperarea regională și internațională în combaterea infracțiunilor comise împotriva copiilor prin utilizarea tehnologiilor informaționale. Rolul Interpol în lupta împotriva infracțiunilor comise împotriva copiilor.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 1 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Ion Găină, Lurie Roșca. ▶ Când a fost organizat: 4 iunie 2019 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 13 judecători, 14 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p>
<p>b. Canale (INTERPOL liste cu coduri de culoare și liste „hash” cu imagini digitale, EUROPOL, ICCAM, baza de date ICSE, punct de contact 24/7)</p>	<p>1. Denumirea cursului: <i>Criminalitatea informatică metode și tactici de investigare.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Cooperarea internațională în domeniul investigării criminalității informatice. Schimbul rapid de informații între organele de aplicare a legii din diferite state. Competența punctelor de contact 24/7. Cererile de asistență judiciară internațională în materie penală (Facebook, Google, Ondoklassniki). Rolul organizației internaționale de poliție criminală Interpol și al biroului european de poliție Europol. Prezentarea Centrului de cooperare polițienească internațională din Republica Moldova.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 2 ore

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<p>► De cine a fost organizat cursul de formare: Dumitru Purici – Procuror al Secției tehnologii informaționale și criminalitate informatică din Procuratura Generală, Viorel Tentiu – Șeful oficiului național central Interpol al Republicii Moldova.</p> <p>► Când a fost organizat: 1 martie 2017</p> <p>► Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 2 judecători, 10 procurori.</p> <p>► Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată.</p> <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>2. Denumirea cursului: <i>Particularitățile urmăririi penale și judecării cauzelor privind infracțiuni informatice.</i></p> <p>► Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor:</p> <p><i>Cooperarea internațională în domeniul investigării criminalității informatice. Schimbul rapid de informații între organele de aplicare a legii din diferite state. Competența punctelor de contact 24/7. Cererile de asistență judiciară internațională în materie penală (Facebook, Google, Ondoklassniki).</i></p> <p>► Obiectivele învățării:</p> <p>► Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu</p> <p>► Durata instruirii: 5 ore</p> <p>► De cine a fost organizat cursul de formare: Iurie Roșca – Ofițer șef de investigații penale al Centrului pentru combaterea criminalității informatice al Inspectoratului Național pentru Investigații.</p> <p>► Când a fost organizat: 6 martie 2017</p> <p>► Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 12 judecători, 11 procurori.</p> <p>► Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată.</p> <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>3. Denumirea cursului: <i>Criminalitatea informatică metode și tactici de investigare.</i></p> <p>► Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor:</p> <p><i>Cooperarea internațională în domeniul investigării criminalității informatice. Schimbul rapid de informații între organele de aplicare a legii din diferite state. Competența punctelor de contact 24/7. Cererile de asistență judiciară internațională în materie penală (Facebook, Google, Ondoklassniki). Rolul organizației internaționale de poliție criminală Interpol și al biroului european de poliție Europol. Prezentarea Centrului de cooperare polițienească internațională din Republica Moldova.</i></p> <p>► Obiectivele învățării:</p> <p>► Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu</p> <p>► Durata instruirii: 2 ore</p>

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<p>► De cine a fost organizat cursul de formare: Dumitru Purici – Procuror al Secției tehnologii informaționale și criminalitate informatică din Procuratura Generală, Dumitru Grădinaru – Șeful Secției I 24/7 – Comisar șef, Biroul național central Interpol al Republicii Moldova.</p> <p>► Când a fost organizat: 6 noiembrie 2017</p> <p>► Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 11 judecători, 14 procurori.</p> <p>► Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată.</p> <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>4. Denumirea cursului: <i>Particularitățile urmăririi penale și judecării cauzelor privind infracțiuni informatice.</i></p> <p>► Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor:</p> <p><i>Cooperarea internațională în domeniul investigării criminalității informatice. Schimbul rapid de informații între organele de aplicare a legii din diferite state. Competența punctelor de contact 24/7. Cererile de asistență judiciară internațională în materie penală (Facebook, Google, Ondoklassniki).</i></p> <p>► Obiectivele învățării:</p> <p>► Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu</p> <p>► Durata instruirii: 5 ore</p> <p>► De cine a fost organizat cursul de formare: Veaceslav Soltan – Procuror șef al Secției tehnologii informaționale și criminalitate informatică din Procuratura Generală, Dumitru Grădinaru – Șeful secției I 24/7 – Comisar șef, Biroul Central Interpol al Republicii Moldova.</p> <p>► Când a fost organizat: 6 martie 2017</p> <p>► Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 12 judecători, 13 procurori și 3 viitori judecători/procurori.</p> <p>► Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată.</p> <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>5. Denumirea cursului: <i>Particularitățile urmăririi penale și judecării cauzelor privind infracțiuni informatice.</i></p> <p>► Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor:</p> <p><i>Cooperarea internațională în domeniul investigării criminalității informatice. Schimbul rapid de informații între organele de aplicare a legii din diferite state. Competența punctelor de contact 24/7. Cererile de asistență judiciară internațională în materie penală (Facebook, Google, Ondoklassniki).</i></p> <p>► Obiectivele învățării:</p> <p>► Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu</p> <p>► Durata instruirii: 5 ore</p>

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Veaceslav Soltan – Procuror șef al Secției tehnologii informaționale și criminalitate informatică din Procuratura Generală, Dumitru Grădinaru – Șeful secției I 24/7 – Comisar șef, Biroul Central Interpol al Republicii Moldova. ▶ Când a fost organizat: 26 aprilie 2018 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 16 judecători, 14 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p> <p>6. Denumirea cursului: <i>Metode și tactici pentru cercetarea și urmărirea infracțiunilor comise împotriva copiilor prin utilizarea tehnologiilor informatice.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Cooperarea internațională în domeniul investigării criminalității informatice. Schimbul rapid de informații între organele de aplicare a legii din diferite state. Competența punctelor de contact 24/7. Cererile de asistență judiciară internațională în materie penală (Facebook, Google, Ondoklassniki).</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu ▶ Durata instruirii: 1 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Dumitru Purici – Procuror al Secției tehnologii informaționale și criminalitate informatică din Procuratura Generală. ▶ Când a fost organizat: 09 octombrie 2018 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 13 judecători, 15 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p>
<p>iii. Instrumente (Convenția de la Budapesta, Norme INTERPOL privind schimbul internațional de date, Convenția Lanzarote).</p>	<p>1. Denumirea cursului: <i>Criminalitatea informatică metode și tactici de investigare.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Conținutul cursului cu relevanță specifică pentru exploatarea sexuală și abuzul sexual online asupra copiilor: <p><i>Cooperarea internațională în domeniul investigării criminalității informatice. Schimbul rapid de informații între organele de aplicare a legii din diferite state. Competența punctelor de contact 24/7. Cererile de asistență judiciară internațională în materie penală (Facebook, Google, Ondoklassniki). Rolul organizației internaționale de poliție criminală Interpol și al biroului european de poliție Europol. Prezentarea Centrului de cooperare polițienească internațională din Republica Moldova.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Obiectivele învățării: ▶ Învățare în cascadă (formarea formatorilor): Nu

Domeniul instruirii	Descriere scurtă
	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Durata instruirii: 2 ore ▶ De cine a fost organizat cursul de formare: Dumitru Purici – Procuror al Secției tehnologiei informaționale și criminalitate informatică din Procuratura Generală, Viorel Tentiu – Șeful Biroului național central Interpol al Republicii Moldova. ▶ Când a fost organizat: 1 martie 2017 ▶ Câte persoane au fost instruite? – și din care departamente; Judecătorii și procurorii au participat la curs împreună sau chiar împreună cu organele de drept, avocați sau alți actori implicați: 2 judecători, 10 procurori. ▶ Metoda de predare (.ppt, exerciții, practică, online, etc.): Neidentificată. <p><i>Conținutul acestui curs nu este disponibil pentru studiu</i></p>

www.coe.int

Consiliul Europei este organizația lider în domeniul drepturilor omului pe continentul european. Aceasta include 47 de state membre, dintre care 28 sunt membre ale Uniunii Europene. Toate statele membre ale Consiliului Europei au semnat Convenția Europeană a Drepturilor Omului, un tratat conceput să protejeze drepturile omului, democrația și preeminența dreptului. Curtea Europeană a Drepturilor Omului supraveghează punerea în aplicare a Convenției în statele membre.